

Г.В. Шевцова

## НАТУРНА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ІСТОРІЇ АРХІТЕКТУРИ

Не секрет, що найбільш докладно та міцно людині запам'ятовується те, що вона бачила на власні очі. Ви навряд чи забудете назву столиці, географічне положення та клімат країни, де вам вдалося побувати. Між тим – країни де ви не були, залишаються для вас лише абстракцією, і тому забути якісь, бодай й основні відомості про них, не так уже й важко. Таким чином, приходимо до висновку, що географію, так само, як мабуть і всяку іншу науку, треба вивчати на практиці.

Те саме, хіба що навіть в більшій мірі, стосується і профільюючої дисципліни фахової підготовки архітекторів – курсу історії архітектури.

Що може запропонувати студентам викладач традиційного курсу історії архітектури навіть за “ідеальних умов” наявності якісного ілюстративного матеріалу і найновішої проєкційної техніки? Певну кількість кольорових зображень тієї чи іншої споруди? Розрізи, плани, фасади, малюнки? Все це може надовго залишитися у пам'яті студента лише за умови постійної самостійної роботи і лише до того моменту, поки ця робота продовжується.

Але достатньо студенту особисто відвідати ту чи іншу пам'ятку – і він уже не забуде її протягом життя, навіть якщо й захоче це зробити.

Філософи кажуть: теорія – кістяк, а практика – живе тіло. Тому зрозуміло, що без знання теорії та історії архітектури студент не здатен “побачити” й зрозуміти пам'ятку в натурі. Але є й зворотна сторона медалі – без практики “бачення на власні очі” будь-яка теорія позбавлена життя.

Маючи на увазі всі наведені вище міркування, та з огляду на величезний особистий досвід поїздок по Україні з метою ознайомлення з видатними пам'ятками вітчизняної архітектури, а також для пошуку і обстеження забутих архітектурних пам'яток (насамперед – дерев'яних церков) автор, за підтримки керівництва архітектурного факультету КНУБА, вирішив створити експериментальний спецкурс “Дерев'яна сакральна архітектура України”, призначений для студентів магістерського курсу, який органічно поєднує теоретичну та практичну (“натурну”) методику викладання. Унікальність даної програми полягає в тому, що вона надає студентам можливість ознайомитися не лише з теорією та історією розвитку і походження українських дерев'яних церков, але й набути особистий досвід вивчення та натурних обстежень таких церков, і таким чином – запам'ятати матеріал даного курсу назавжди, а можливо – й обрати дерев'яне народне будівництво України об'єктом своїх майбутніх професійних інтересів.

Програма складається із 8 теоретичних лекцій і 5 кількадедних екскурсій. Лекції дають студентам уяву про духовний сенс, генезу, об'ємно-просторові та конструктивні особливості української дерев'яної церкви, її пропорційний стрій, технологію зведення, регіональні розбіжності та місцеві школи народного церковного будівництва. Екскурсії охоплюють всі регіони України і надають студентам можливість наочно ознайомитися з кращими зразками українських дерев'яних церков всіх типів та регіональних шкіл. Під час екскурсій студентам надається можливість ретельного огляду багатьох церков, огляду церков, що ремонтуються або реставруються – тобто можливість детального ознайомлення не лише з зовнішніми показниками, але й з прихованими у звичайному стані конструктивними особливостями споруд.

Даний експериментальний спецкурс планується випробувати у наступному році. За умови успіху, подібна методика може бути розроблена і як допоміжна дисципліна для загального курсу "Історії архітектури України".

В.В. Шкуренко

## **РОЛЬ АРХІТЕКТУРНИХ БІБЛІОТЕК У ПІДВИЩЕННІ ЯКОСТІ АРХІТЕКТУРНОЇ ОСВІТИ**

Враховуючи всеосяжність службових обов'язків архітектора і стислий об'єм навчальної програми за цією спеціальністю, слід зауважити, що самоосвіта набуває для студентів архітектурних факультетів надзвичайно важливого значення. Перша "лінія оборони" тут, звичайно, представлена університетськими бібліотеками і читальними залами. Зазвичай у них можна знайти вичерпну інформацію з предметів, що вивчаються у ВНЗ, і дещо поза програмою. Проте, якщо мова йде про рідкісну або цінну літературу, фонд університету не завжди може допомогти студентові. Безперечно, зараз більшість студентів надає перевагу Інтернету перед відвідуванням бібліотек. Таке джерело більш зручне і гнучке порівняно із читальною залом. Проте із досвіду користування WWW можна підсумувати, що не так вже й багато Інтернет ресурсів мають достатні бази даних для глибоких досліджень. До цього додається необхідність мати навички з пошуку потрібної інформації, адже не всі дані лежать "на поверхні". Тому для наукової роботи все ж слід надати перевагу бібліотеці. По-перше, всі бібліотеки мають розвинену систему каталогів, що спрощує пошук матеріалу; по-друге, фонди вітчизняних бібліотек все ще забезпечують фундаментальну потребу читачів у літературі. Якщо